

استعداد تحصیلی ویژه آزمون دکتری

هادی مسیح خواه

بخش اول: درک مطلب

بخش اول: درک مطلب

ماهیت سوالات درک مطلب

متن چند پاراگرافی

در خلال دهه ۱۹۷۰ برخی دادگاه‌های ایالتی و فدرال تعریف وسیع‌تری از جنون را که مؤسسه حقوقی آمریکا پیشنهاد کرده بود، پذیرفتند. آن تعریف چنین بود «شخص به شرطی که در قبال جرم خویش مسئول شناخته نمی‌شود که در هنگام ارتکاب آن، بر اثر بیماری یا کاستی روانی به میزان قابل ملاحظه‌ای فاقد توانایی لازم برای دریافت نادرستی عمل خویش و یا توان هماهنگ‌سازی آن با مقتضیات قانون مربوطه باشد». عبارت «به میزان قابل ملاحظه» گویای آن است که هر درجه‌ای از ناتوانی، شخص را از مسئولیت حقوقی معاف نمی‌کند و در عین حال فقط ناتوانی کامل نیز ملاک قرار نمی‌گیرد. این که به جای «بداند» واژه «دریابد» به کار رفته متضمن این تلویح است که صرف آگاهی عقلی از درستی و نادرستی کافی نیست، بلکه شخص باید بتواند عواقب اخلاقی یا حقوقی رفتار خود را تا حدودی درک کند و تنها در این صورت است که مسئولیت حقوقی وی محرز می‌شود.

مسأله مسئولیت قانونی مردمان گرفتار اختلال روانی در سال ۱۹۸۱ با صدور رأی برانت ناشی از جنون برای شخصی به نام «جان هینکلی» در سوءقصد به جان رئیس‌جمهور ریگان بحث و جدل فراوان برانگیخت. مردم از این رأی به خشم آمدند، به این علت که احساس کردند دفاع براساس جنون به صورت گریزگاهی قانونی درآمده که مجرمین از آن برای فرار از قانون بهره می‌برند. بنابراین در سال ۱۹۸۴ کنگره آمریکا قانون اصلاحیه دفاع از جنون را به تصویب رساند. در این قانون تمهیدات و پیش‌بینی‌هایی برای دشوارتر ساختن تیرنه متهمان از مسئولیت قانونی گنجانده شد. نمونه این که با تعبیر عبارت مؤسسه حقوقی آمریکا از عنوان «بی‌بهره از توانایی کلی ... برای دریافت و فهم...» به «توان از دریافت و فهم» به این نکته صراحت و قطعیت بخشید که اختلال یا نارسایی باید «شدید» باشد و همچنین ارائه ادله را به جای شاکی بر عهده وکیل مدافع می‌گذارد. این قانون در کلیه دعوی‌های مطروحه در دادگاه‌های فدرال و در نیمی از دادگاه‌های ایالتی اعمال می‌شود.

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

ماهیت سوالات درک مطلب

- ۱- پاراگراف قبل از متن فوق، به احتمال قوی به بحث درباره کدام موضوع می‌پردازد؟
 (۱) ملاک‌های تشخیص توانایی کنترل رفتار در افراد مبتلا به اختلالات روانی
 (۲) قوانین مربوط به جنون در سال‌های قبل از ۱۹۷۰ میلادی
 (۳) تعریف اختلال‌های روانی از دیدگاه روانشناسی
 (۴) رویکرد حقوق غربی به موضوع مسئولیت حقوقی افراد در گذشته
- ۲- هدف اصلی نویسنده در متن فوق، کدام است؟
 (۱) ارائه بخشی از تاریخچه تلاش‌های انجام شده در جهت شفاف‌سازی مفهوم جنون و مبانی تصمیم‌گیری درباره جنون حقوقی
 (۲) تأکید بر لزوم تدوین مبانی حقوقی به دور از جنجال‌ها و تعصبات اجتماعی
 (۳) رفع نگرانی عمومی درباره سوءاستفاده از جنون به عنوان محملی برای دفاع حقوقی
 (۴) ارائه پاسخ به این سؤال که قانون در برابر کسی که اختلال روانی دارد و دست به تبهکاری می‌زند، چه باید بکند؟
- ۳- پاراگراف دوم در ارتباط به پاراگراف اول، مطالب آن را
 (۱) کاملاً رد می‌کند.
 (۲) در مقابل یک استثناء قرار می‌دهد.
 (۳) با ارائه مثالی به چالش می‌کشد.
 (۴) با مثالی توضیح می‌دهد.

تعدادی سوال

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

دو استراتژی پاسخگویی به سوالات درک مطلب

استراتژی ۱: مطالعه دقیق و تحلیلی متن

- کام اول - صورت سوالات را بخوانید.
 کام دوم - متن را دقیق و تحلیلی بخوانید.
 کام سوم - پاسخ به سوالات

استراتژی ۲: مطالعه سریع متن

- کام اول - مطالعه سریع متن

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

مطالعه سریع متن

انواع پاراگراف

بر طبق نظریه سطح ادراکی، فاصله روانی تأثیر امروزه در محیطهای آموزشی، به ویژه آموزش از راه دور استفاده از کتابهای الکترونیک بسیار متداول است. اکثر باستان‌شناسان بر این عقیده‌اند که انسان اول بار کمتر از بیست هزار سال پیش از طریق گذر از یک پل خاکی به امریکای شمالی و از آنجا به بقیه این قاره سفر کرده است. **ولی کشفیات اخیر** از پناهگاه انسان‌ها در امریکای جنوبی متعلق به سی و دو هزار سال پیش، محققین را به این فرضیه هدایت کرده است که انسان اول بار (بعد از گذر از اقیانوس آرام) به امریکای جنوبی رسیده و بعد به طرف شمال حرکت کرده است.

خودروها (اتانول)، را به هم پیوند دهند و مفهومی نو بسازند.

۱- جمله اول
کلمات حمایتی: به دلیل آنکه، علت آن نیز مشخص است.

۲- جمله آخر
بنابراین؛ در نتیجه؛ به این جمع بندی می رسیم و ...

۳- عکس جمله اول (تناقضی)
درحالیکه، باوجود این، علی رغم نظر فوق و ...

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

مطالعه سریع متن

```

graph TD
    A[جمله اول] -- حمایتی --> B[کلمات بعدی]
    B -- مهم بود --> A
    B -- تناقضی --> C[عکس جمله اول]
    A -- مهم نبود --> D[جمله آخر]
    
```

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

دو استراتژی پاسخگویی به سوالات درک مطلب

استراتژی ۱: مطالعه دقیق و تحلیلی متن

گام اول – صورت سوال را بخوانید.

گام دوم – متن را دقیق و تحلیل بخوانید.

گام سوم – پاسخ به سوالات

استراتژی ۲: مطالعه سریع متن

گام اول – مطالعه سریع متن

گام دوم – پاسخگویی به سوالات درباره کلیات متن

گام سوم – پاسخگویی به سوالات درباره جزئیات متن

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۱

در طول چند سال گذشته، روان‌شناسان علوم اجتماعی به این نکته پی برده‌اند که خلاقیت می‌تواند بسته به موقعیت‌ها و فضا، در افراد تغییر کند. البته سؤالی که پیش می‌آید در باب همین موقعیت‌ها است و این‌که چه شرایطی افراد را خلاق‌تر می‌کند؟ یک پاسخ فاصله یا «مسافت روانی» است. بر طبق نظریه سطح ادراکی، هر چیزی که در لحظه اکنون آن را تجربه نمی‌کنیم، در چارچوب این نظریه است. همچنین تغییر دیدمان در باب یک مشکل خاص، نظیر تلاش برای گرفتن یک زاویه دید جدید از افراد دیگر یا تفکر در مورد یک سؤال غیرمعمول نیز در محدوده «فاصله روانی» قابل تعریف است.

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۲

بر طبق نظریه سطح ادراکی، فاصله روانی تأثیر زیادی روی ذهنمان از اشیاء دارد؛ به نحوی که مثلاً خبرهای دور به نحو خلاصه و چکیده در ذهن نقش می‌بندد و چیزهای نزدیک محکم‌تر و بازتر در ذهن نمایان می‌شوند. یک گیاه ذرت را در نظر بگیرید. یک نمایش محکم و باز، به شکل و اندازه، رنگ، مزه و بوی آن برمی‌گردد. اما یک نمایش چکیده و خلاصه، ممکن است به ذرت صرفاً به عنوان منبعی برای انرژی یا یک گیاه سریع‌الرشد بنگرد. این طرز نگاه ممکن است خواه ناخواه ما را به تفکر در مورد موضوعات دیگر در ذرت جلب کند؛ نظیر منبعی برای اتانول یا استفاده از گیاهان خاص برای مصرف کودکان. بنابراین چیزی که این مثال نشان می‌دهد، این است که چطور تفکر به اصطلاح چکیده و خلاصه، به افراد کمک می‌کند که مفاهیم ظاهراً نامرتبط مثل گیاهان سریع‌الرشد (ذرت) و سوخت خودروها (اتانول)، را به هم پیوند دهند و مفهومی نو بسازند.

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۳

در مطالعات دقیق‌تر تأثیر فاصله روی خلاقیت بررسی شد. در اولین بررسی، از شرکت‌کنندگان خواسته شد که فهرستی از انواع راه‌های حمل و نقل را به عنوان یک آزمون کلی از خلاقیت تهیه کنند. همان‌طور که پیش‌بینی می‌شد، شرکت‌کنندگانی که از راه دوری آمده بودند، تعداد بیشتر و بهتری از راه‌های حمل و نقل را نسبت به شرکت‌کنندگان راه نزدیک ارائه کردند. در دومین بررسی نیز نتایج مشابهی حاصل شد. مثلاً یک مشکل مطرح شده بدین نحو بود: یک زندانی به فکر افتاد که از قلعه‌ای که در آن محبوس بود فرار کند. در اتاق خود طنابی پیدا کرد که تا نصف راه رسیدن به خارج قلعه و زمین را تأمین می‌کرد. زندانی این طناب را به دو تکه تقسیم کرد و سپس دو تکه را به هم گره زد و فرار کرد؛ حالا بگویید چگونه؟ به این‌گونه مسایل، مسایل «بینشی» گویند. جواب این بود که زندانی طناب را نه از عرض، بلکه از درازا جدا کرده که توانسته الیاف را به هم گره بزند و فرار کند. برای چنین مسایل بینشی، به یک دسته از شرکت‌کنندگان گفته شد که سؤالات به وسیله یک مؤسسه در کالیفرنیا، یعنی ۲ هزار کیلومتر دورتر (شرایط فاصله) و به دسته دیگر گفته شد در ایندیانا، ۲ کیلومتر دورتر (شرایط بدون فاصله) طرح شده است. به سومین گروه، به عنوان شاهد، هیچ اطلاعاتی از موقعیت داده نشد. همان‌طور که انتظار می‌رفت، شرکت‌کنندگان در شرایط «فاصله» مسایل بیشتری را نسبت به گروه شاهد و گروه بدون فاصله حل کردند. چون مسایل دورتر به نظر می‌رسیدند، آسان‌تر حل می‌شدند!

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۴

این دسته مطالعات، نشان دادند که حتی کوچک‌ترین نشانه دال بر فاصله روانی، به خلاقیت بیشتر کمک می‌کند. اگرچه موقعیت جغرافیایی آزمایش‌های مختلف کاملاً نامرتبط بود، صرفاً گفتن این موضوع که «این مسایل از جای خیلی دور می‌آیند»، به تفکر خلاق‌تر منتهی می‌شد. در تحقیقات دیگری که تأثیر عملکرد مسافت موقتی را روی خلاقیت و بینش افراد مورد سنجش قرار می‌داد، از شرکت‌کنندگان خواسته شد یک سال بعد زندگی‌شان را تصور کنند (آینده دور) و یا یک روز بعد (آینده نزدیک). شرکت‌کنندگانی که یک روز را در آینده دور تصور می‌کردند، مسایل بینشی بیشتری نسبت به کسانی که روز بعد را تصویر کرده بودند، حل کردند.

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۵

این تحقیقات، کاربردهای عملی مهمی دارد. به ما می‌گوید که با برداشتن چند قدم ساده نظیر سفر به یک مکان دورتر و حتی ارتباط با افرادی که برای ما آشنا نیستند و پیدا کردن جانشین‌های غیرمعمول برای موارد واقعی، خلاقیت خود را افزایش دهیم. بهتر است اضافه شود که شاید یکی از تأثیرات محیط مدرن که دسترسی افراد را به موسیقی، دیدنی‌ها و غذا از مسافت‌های دورتری برایمان فراهم می‌آورد، این باشد که به افزایش خلاقیت افراد کمک می‌کند؛ نه به خاطر مواجه شدن با انواع ایده‌ها، بلکه فراهم شدن زمینه آنچه که از آن به عنوان «تفکر چکیده‌ای» و «خلاصه‌ای» یاد شد.

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

متن فوق، به کدام یک از پرسش‌های زیر، پاسخ می‌دهد؟

- (۱) افراد در موقعیت‌ها و فضاهاى مختلف، چه نوع خلاقیت‌هایی از خود نشان می‌دهند؟
- (۲) چگونه افزایش مسافت یا فاصله روانی، خلاقیت را افزایش می‌دهد؟
- (۳) تعریف خلاقیت بر طبق نظریه سطح ادراکی چیست؟
- (۴) روش‌های موجود برای آموزش فاصله روانی کدامند؟

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

کدام مورد، نظر نویسنده درباره مسافت روانی را به بهترین نحو بیان می‌کند؟

- (۱) آن را سرآغاز تفکر خلاصه‌ای می‌داند که با خلاقیت همبستگی دارد.
- (۲) آن را یک ویژگی فردی می‌داند که تحت تأثیر خلاقیت فرد، کم یا زیاد می‌شود.
- (۳) آن را عامل مهمی می‌داند که به درک بهتر لحظه اکنون، از طریق رشد خلاقیت کمک می‌کند.
- (۴) آن را یکی از ویژگی‌های محیط مدرن می‌داند.

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

کدام مورد، ساختار اطلاعاتی متن را به بهترین شکل ممکن، نشان می‌دهد؟

- ۱) مفهوم فاصله روانی را تعریف و توصیف می‌کند و مثال‌هایی از آن، ارائه می‌دهد.
- ۲) نتایج پژوهش‌های گوناگون را برمی‌شمرد و نهایتاً از آن‌ها نتیجه‌گیری می‌کند.
- ۳) پرسشی را مطرح، با ارائه دلیل و شاهد به آن پاسخ و در پایان، توصیه‌هایی مطرح می‌سازد.
- ۴) پیشنهادهایی برای به‌کارگیری مفهوم فاصله روانی ارائه می‌دهد.

علوم انسانی، ۹۲

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۱

در خلال دهه ۱۹۷۰ برخی دادگاه‌های ایالتی و فدرال تعریف وسیع‌تری از جنون را که مؤسسه حقوقی آمریکا پیشنهاد کرده بود، پذیرفتند. آن تعریف چنین بود «شخص به شرطی که در قبال جرم خویش مسئول شناخته نمی‌شود که در هنگام ارتکاب آن، بر اثر بیماری یا کاستی روانی به میزان قابل ملاحظه‌ای فاقد توانایی لازم برای دریافت نادرستی عمل خویش و یا توان هماهنگ‌سازی آن با مقتضیات قانون مربوطه باشد.» عبارت «به میزان قابل ملاحظه» گویای آن است که هر درجه‌ای از ناتوانی، شخص را از مسئولیت حقوقی معاف نمی‌کند و در عین حال فقط ناتوانی کامل نیز ملاک قرار نمی‌گیرد. این که به جای «بداند» واژه «دریابد» به کار رفته متضمن این تلویح است که صرف آگاهی عقلی از درستی و نادرستی کافی نیست، بلکه شخص باید بتواند عواقب اخلاقی یا حقوقی رفتار خود را تا حدودی درک کند و تنها در این صورت است که مسئولیت حقوقی وی محرز می‌شود.

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۲

مسأله مسئولیت قانونی مردمان گرفتار اختلال روانی در سال ۱۹۸۱ با صدور رأی برائت ناشی از جنون برای شخصی به نام «جان هینکلی» در سوءقصد به جان رئیس‌جمهور ریگان بحث و جدل فراوان برانگیخت. مردم از این رأی به خشم آمدند، به این علت که احساس کردند دفاع براساس جنون به صورت گریزگاهی قانونی درآمده که مجرمین از آن برای فرار از قانون بهره می‌برند. بنابراین در سال ۱۹۸۴ کنگره آمریکا قانون اصلاحیه دفاع از جنون را به تصویب رساند. در این قانون تمهیدات و پیش‌بینی‌هایی برای دشوارتر ساختن تبرئه متهمان از مسئولیت قانونی گنجانده شد. نمونه این که با تغییر عبارت مؤسسه حقوقی آمریکا از عنوان «بی‌بهره از توانایی کلی ... برای دریافت و فهم...» به «ناتوان از دریافت و فهم» به این نکته صراحت و قطعیت بخشید که اختلال یا نارسایی باید «شدید» باشد و همچنین ارائه ادله را به جای شاکه بر عهده وکیل مدافع می‌گذارد. این قانون در کلیه دعوی‌های مطروحه در دادگاه‌های فدرال و در نیمی از دادگاه‌های ایالتی اعمال می‌شود.

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۳

تلاش دیگری برای صراحت بخشیدن به دفاع قانونی از جنون، رأیی است به این مفهوم که «شخص مجرم است اما گرفتار اختلال روانی می‌باشد». این رأی، نخست در ایالت میشیگان صادر شد و اینک یازده ایالت دیگر، آن را منشأ صدور رأی درموارد مربوط قرار می‌دهند. قوانین به طور کلی راه را برای رأی «مقصر اما بیمار» در شرایطی باز می‌گذارد که متهم گرفتار اختلال عمده فکر یا هیجان باشد، به طوری که هنگام ارتکاب عمل دچار اختلال قضاوت، رفتار و تشخیص واقعیت یا توان کنار آمدن با مقتضیات عادی زندگی باشد. با این همه، تأثیر این «بیماری روانی» کمتر از جنون قانونی است. رأی «مقصر اما بیمار» دست اعضای هیأت منصفه را باز می‌گذارد که وقتی در متهم خطری را احساس کنند، ضمن محکوم ساختن او اطمینان داشته باشند که به خاطر بیماریش تحت درمان قرار خواهد گرفت. این قبیل اشخاص یا درزندان تحت درمان قرار می‌گیرند یا تا وقتی که حالشان برای تحمل محکومیت مناسب شود در بیمارستان روانی می‌مانند.

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف ۴

نگرانی عمومی از این که دفاع براساس جنون به صورت گریزگاه عمده‌ای در حقوق جزا درآمده باشد، بسیار دور از واقعیت است. کاربرد این نوع دفاعیه بسیار کمیاب است و تبرئه شدن به خاطر جنون از آن هم کمیاب تر است. اعضای هیأت منصفه به اکراه به این باور می‌رسند که کسی مسئولیت اخلاقی عمل و رفتارش را عهده‌دار نباشد و وکلای دعاوی نیز که از احتمال رد شدن محمل جنون اطلاع دارند، فقط از روی ناچاری به آن متوسل می‌شوند.

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف قبل از متن فوق، به احتمال قوی به بحث درباره کدام موضوع می‌پردازد؟

- (۱) ملاک‌های تشخیص توانایی کنترل رفتار در افراد مبتلا به اختلالات روانی
- (۲) قوانین مربوط به جنون در سال‌های قبل از ۱۹۷۰ میلادی
- (۳) تعریف اختلال‌های روانی از دیدگاه روانشناسی
- (۴) رویکرد حقوق غربی به موضوع مسئولیت حقوقی افراد در گذشته

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

هدف اصلی نویسنده در متن فوق، کدام است؟

- ۱) ارائه بخشی از تاریخچه تلاش‌های انجام شده در جهت شفاف‌سازی مفهوم جنون و مبانی تصمیم‌گیری درباره جنون حقوقی
- ۲) تأکید بر لزوم تدوین مبانی حقوقی به دور از جنجال‌ها و تعصبات اجتماعی
- ۳) رفع نگرانی عمومی درباره سوءاستفاده از جنون به عنوان محملی برای دفاع حقوقی
- ۴) ارائه پاسخ به این سؤال که قانون در برابر کسی که اختلال قوانی دارد و دست به تبهکاری می‌زند، چه باید بکند؟

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

پاراگراف دوم در ارتباط به پاراگراف اول، مطالب آن را

- ۱) کاملاً رد می‌کند. ۲) در مقابل یک استثناء قرار می‌دهد.
- ۳) با ارائه مثالی به چالش می‌کشد. ۴) با مثالی توضیح می‌دهد.

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

بخش اول: درک مطلب

کدام یک از موارد زیر را می‌توان از متن نتیجه گرفت؟

- ۱) با گذشت چندین دهه از اعمال تغییرات بر روی مفهوم جنون حقوقی در آمریکا، دادگاه‌های این کشور در برداشت و تحلیل این مفهوم کاملاً متفاوت عمل می‌کنند.
- ۲) در حال حاضر در حقوق جزای آمریکا با شخص مجرم همانند یک بیمار برخورد می‌شود.
- ۳) امروزه حقوق جزا به نقش عوامل زیست‌محیطی در بروز اختلال‌های روانی - رفتاری و جرایم ناشی از آن‌ها اهمیت فراوان می‌دهد.
- ۴) اصلاحات اعمال شده بر قانون دفاع از جنون، امید به تبرئه شدن را در متهمان دچار اختلال‌های روانی به میزان زیادی کاهش داده است.

علوم انسانی، ۹۱

www.masihkhah.com

باتشکر

هادی مسیح فواه
www.masihkhah.com